

Programma Klimaatadaptatie

2024

Jaarplan

Bijlage 5 bij raadsinformatiebrief

www.zaanstad.nl

INHOUDSOPGAVE

1	PROGRAMMA KLIMAATADAPTATIE 2024	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Acties in 2024 uitgelicht.....	3
1.3	Conclusie.....	4

1 PROGRAMMA KLIMAATADAPTATIE 2024

1.1 Inleiding

We willen het programma dit jaar niet verder verbreden. In plaats daarvan gaan we (collega's helpen om te) doén: zie onderstaande uitgelichte acties. Enkel nog strategische inzet op aanvraag en waar dat echt niet mag missen: zoals het nieuwe Water en rioleringsplan, Gebiedsvisie Westzaan, samenwerking Corporaties en Opgaveplan Duurzaamheid.

Klimaatadaptatie richt zich onder meer op het voorkomen van hittestress. De maatregelen die hier uit voortvloeien worden separaat aan de deze notitie in beeld gebracht met het actualiseren van het programma vergroening 2024.

1.2 Acties in 2024 uitgelicht

1. NK Tegelwippen en tegelophaalservice

We wippen als gemeente tegels voor het NK Tegelwippen, stimuleren bewoners om dat ook te doen en faciliteren net als voorgaande jaren met een tegelophaalservice. Ook bieden we nog steeds geveltuintjes aan, welke bewoners het hele jaar door kunnen aanvragen.

2. Communicatie (Stichting Steenbreek, Samenblauwgroen (HHNK) en voorbeeldprojecten gemeente Zaanstad)

Communicatiemateriaal vanuit Stichting Steenbreek en Samenblauwgroen (HHNK) wordt ingezet om bewoners en bedrijven te informeren en te activeren op het gebied van vergroenen, klimaat adaptieve maatregelen en het NK-tegelwippen. Daarnaast is/wordt er een jaaragenda opgesteld met lopende projecten binnen de gemeente Zaanstad waar we extern over willen communiceren (bomen planten met Parteon, speelplekken, Gortpeller, standaarden voor watervriendelijke maatregelen openbare ruimte, subsidie 2024, ...). Hoofddoel is het uitdragen en uitleggen van inspanning en resultaten van planontwikkelingen, MIP-projecten, vergroeningsprojecten en subsidies. Op deze manier willen we draagvlak creëren voor omgang en aard van opgave en de gemeentelijke keuzes in projecten. Wat doen we als gemeente en waarom doen we dat zo?

3. Waterbergingsopgave

Voor de gebieden die het meest kwetsbaar zijn voor hevige regenval wordt uitgewerkt welke maatregelen er nodig zijn en uitvoerbaar zijn om de water-op-sstraat bij een piekbui te verminderen. Dit gebeurt op basis van de nieuwe resultaten van het Systeemoverzicht Stedelijke Water (SSW), wat in december 2023 gereed is gekomen. We werken dit nu uit voor Oud Koog en Hofwijk (Boerenjonkerbuurt). Parallel wordt een uitgangspuntennotitie opgesteld voor de aanpak van zo'n uitwerking op wijkniveau. Deze wordt vanaf Q2-2024 gebruikt om verdere wijkuitwerkingen te kunnen uitbesteden aan de markt.

4. Subsidie bomen planten bedrijventerreinen

Er wordt een subsidieregeling opgesteld voor het planten van bomen op bedrijventerreinen. Hier is vanuit het UP €80.000 voor beschikbaar. We willen de bedrijven volledig ontzorgen, dus hiervoor zal een samenwerking met een hoveniersbedrijf worden ingericht. Deze partij kan de bedrijven adviseren over de juiste locatie voor de bo(o)men en zal de aanplant ook uitvoeren. Deze regeling wordt opgesteld en uitgevoerd in nauwe samenspraak met afdeling Economie en met de aanpak vergroening.

5. Standaarden voor watervriendelijke maatregelen Openbare Ruimte

We werken 'Zaanse standaarden' uit voor de aanleg van wadi's, waterbergende wegfundering, wegafwatering naar een watergang en voor grastegels. Deze worden in samenwerking met beheerders en ontwerpers opgesteld en uitgewerkt in factsheets. Deze factsheets worden vastgesteld in de vakberaden en de staf. Daarna moeten de richtlijnen opgenomen worden in de Wiorz en worden deze verder uitgedragen in de organisatie en aan externen.

6. Stedenbouwkundige standaarden voor klimaat adaptieve gebouwen

Specialisten van de afdeling stedenbouw werken op dit moment aan aantal standaarden uit in factsheets voor klimaatadaptieve gebouwen. Het gaat bijvoorbeeld om standaardmaatregelen en architectonische principeafwegingen voor zonwering, spui-ventilatie, beperken van hitte uitstraling naar de omgeving en vergroenen. Deze factsheets worden begin Q2 gedeeld in het ontwerpersoverleg en na eventuele aanpassing besproken in de staf en uiteindelijk verder uitgedragen intern en extern.

7. Tussenevaluatie UP Klimaatadaptatie

In Q3/Q4 zal er een tussenevaluatie van het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie uitgevoerd worden. Hierbij zal gekeken worden naar de voortgang, successen, leerpunten, nieuwe inzichten, wijzigingen van het programma, prioritering voor de komende 2 à 3 jaar en de verwachte eindresultaten in 2026.

8. Provinciale Omgevingsverordening

Per 1 januari 2024 is de Provinciale Omgevingsverordening 2022 in werking getreden. Deze vraagt expliciete planmotivatie bij nieuwbouw (buiten bestemmingsplan) op het vlak van klimaatadaptatie. Voor Zaanstad hebben we dit al ingeregeld. Met de afdeling Omgevingsplannen kijken we nu verder naar de consequenties van de volgende Provinciale Omgevingsverordening (2025) die verder aangescherpt zal worden voor klimaatadaptatie.

9. Samenwerking Woningcorporaties

Met als aanleiding de nieuwe prestatieafspraken zijn we in overleg met de Zaanse corporaties over hun klimaatadaptieve aanpak. Een belangrijke zorg van de corporaties zit in de financiering van nieuwbouw. Dat financieringsprobleem is veel breder dan klimaatadaptatie (bouwen van een gebouw, dus exclusief openbare ruimte, conform MRA Basisveiligheidsniveau is geraamd op 1250,- a 2500,- per woning). Die zorg lossen we vanuit klimaatadaptatie niet op. Het belangrijkste punt wat betreft de gemeente is, dat corporaties een plan maken voor het klimaatbestendig maken van hun bestaande vastgoedportefeuille, met name ten aanzien van hitte in de woning.

Daarnaast zal in 2024 de uitvoering van de subsidieregeling 'bomen planten woningcorporaties 2023' plaatsvinden. Begin maart zijn de eerste bomen geplant op terrein van Parteon.

10. Inhoudelijke begeleiding op MIP's en planontwikkelingen

Naast bovengenoemde acties zal er aandacht blijven voor het begeleiden van MIP's & vergroeningsprojecten met oplossingen voor met name waterberging van piekbuien. De plantoetsing op nieuwbouwplannen ten aanzien van klimaatadaptatie wordt inmiddels meegenomen in de reguliere toetsing door de verschillende vakspecialisten van stedenbouw, ecologie en beheer openbare ruimte. We toetsen regelmatig hoe deze aanpak werkt.

11. Regionale aanpak klimaatadaptatie

In de regio Noorderkwartier is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die de ondertekend gaat worden. Hiermee worden de kaders op HHNK-niveau in samenwerking met de Provincie en PWN voor bovenregionale samenwerking verduidelijkt en geborgd. Op basis van deze samenwerkingsovereenkomst wordt een jaarplan opgesteld. Prioriteiten voor het jaarplan zijn voor Zaanstad:

- ontwikkelen instrument voor monitoring voortgang klimaatadaptatie
- sturen in de arbeidsmarkt (hoe zorgen we voor voldoende vakbekwaam personeel)
- gezamenlijke sturing op gemeente overstijgende thema's (met partners zoals Veiligheidsregio, MRA en GGD) vanuit de regio in plaats van sturing vanuit de verschillende gemeenten.
- op orde houden van basisinformatie (stresskaarten) en via gemeenschappelijk platform.

1.3 Conclusie

De focus verschuift van strategisch praten en regelen, naar (collega's helpen om te) dóén. Op allerlei processen in de organisatie is nu het een en ander ingeregeld. Nu is het tijd om te focussen op het concreter toewerken naar de uitvoering van genoemde acties.